

МОРАЛЬНО-ПРАВОВА КУЛЬТУРА МИТНИКА

Анотація. Розглянуто роль морально-правової культури посадових осіб митних органів, її функції, надано рекомендації щодо організації навчально-виховної роботи.

Аннотация. Рассмотрена роль морально-правовой культуры должностных лиц таможенных органов, ее функции, представлены рекомендации по организации учебно-воспитательной работы.

Annotation. The role of moral-legal culture of public servants of custom organs, its functions, is in-process considered, recommendations on organization of educational work are given.

Ключові слова: мораль, моральна культура, правова культура.

Виконання службових обов'язків працівниками митних органів ґрунтуються на принципах мораль-правової культури. Формувати ці принципи треба і під час проведення навчальних занять у митних закладах освіти. Морально-правова культура митника нерозривно пов'язана з моральною і правовою людства.

У науковій літературі розглядаються поняття моралі та моральності. Мораль – це система норм і принципів поведінки людей у ставленні один до одного суспільства [1]. Моральність – це дотримання особою звичаїв, традицій [1]. Отже, якщо мораль – явище суспільне, то моральність – дотримання норм моралі окремим індивідом. Моральна культура митника – це система, яка включає культуру мислення, поведінки, спілкування, мовний та службовий етикет.

Моральна культура митника поєднує культуру поведінки та високу моральну свідомість. Моральна культура митника ґрунтується на вироблених суспільством нормах та принципах поведінки, і, засвоюючи їх, кожна особа певною мірою може самостійно регулювати свою поведінку. Норми моралі та вчинки відображаються і закріплюються в моральній свідомості. Чим кращий моральний клімат у митних органах, тим значніша роль особистості в колективі. До функцій моральної культури митника можна зарахувати: формування поваги до митних традицій та звичаїв, до колег-митників, громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, усвідомлення власних помилок і бажання їх виправити, дотримання гармонії між духовними та матеріальними.

Правова культура митника регулюється відповідними законодавчими документами і встановлює відповідні норми поведінки посадових осіб митних органів. Правова культура передбачає прийняття митником правильних рішень у конкретних ситуаціях, а для цього потрібно постійно вдосконалювати, поглиблювати й розширювати знання.

Важливим аспектом правової культури посадової особи митного органу є юридична обґрунтованість її професійної діяльності, що передбачає постійне оновлення та поглиблення знань з правознавства. Науковці зазначають, якщо виходити з того, що правова культура юриста – це смислова цілісність, то частинами виступатимуть його окремі дії та невикористаний потенціал.

У професійній діяльності посадової особи митних органів правова культура сприймається як сукупність раціонального і чуттєвого, що пов'язується з повагою до права, життя і здоров'я людини, з духовністю та моральністю. Саме тому навчально-виховна робота повинна організовуватися з використанням активних форм проведення занять для закріплення знань, навичок і умінь митників та об'єднання їх єдиною метою, яка передбачає високий рівень професійної культури як окремого працівника, так і митної служби в цілому.

Побутова правова держави, утвердження верховенства права в Україні – основні завдання правової культури митних органів.

Література: 1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. і гол. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінь : ВТФ "Перун", 2005. – 1728 с. 2. Словарь по этике / под ред. И. С. Кона. – 5-е изд. – М. : Политиздат, 1983. – 445 с. 3. Настюк В. Роль правової культури у формуванні професіоналізму працівника митних органів / Настюк В. // Право України. – 2005. – № 5.